

ma. To se događa samo u zemljama u kojima se posljednjih godina smanjio udjel šuma u državnom vlasništvu. U većini od njih učinak lošeg upravljanja smanjen je kroz osnivanje i podržavanje udruga šumskih vlasnika, proširenih službi i drugih oblika pomoći. Bilo je i drugih korisnih inicijativa u stvaranju održive šumarske uprave. U većini zemalja sudionica usvojeni su i neki oblici politike prema šumama i strategija (u nekim slučajevima u vidu pravnih dokumenata) za uspostavu pravnih okvira. Na jugu regije lakše se može uočiti potreba za njihovim stvaranjem, odnosno osuvremenjavanjem.

Šumarska uprava ne regulira se samo zakonima o šumarstvu, nego i drugim zakonima o zaštiti i očuvanju okoliša. Kako se sve zemlje sudionice Phare programa žele pridružiti Europskoj uniji, važno je njihove zakone uskladiti sa *acquis communautaire*. Iako se već puno uložilo u razvoj pravnih okvira zemalja sudionica Phare programa, svi su suradnici na izradi brošure naglasili potrebu za daljnjim razvojem.

Jedan od ciljeva istraživanja u zemljama sudionica bila je nadgradnja postojećih inicijativa za poticanje suradnje i razmjenu informacija. Razlika u definicijama i metodama predstavljala je jednu od najvećih poteškoća u prikupljanju i analizi podataka. Važno je ustrajati u potpori naporima za standardiziranjem informacija u čitavoj Europi. U sektora šumarstva, to je bio glavni cilj EFICS-a (Europskog sustava za informiranje i komunikaciju u šumarstvu). Mogućnost sudjelovanja u ovom projektu koju zemlje sudionice Phare programa imaju putem određenih aktivnosti u Europskoj agenciji za zaštitu okoliša, olakšat će harmonizaciju, prenošenje znanja i praktičnih vještina u šumarstvu, nadgledanje, praćenje upravljanja i pristup podacima. Isto bi se tako na čitav kontinent trebalo proširiti nadgledanje koje provode UN – ECE (Ekonomska komisija za Europu) i EU u okviru projekta pod nazivom *Internacionalni program za procjenu i praćenje učinka*

zagadenja atmosfere na šume (ICP – Forests). Program je još u povojima u Makedoniji, a u Albaniji je tek započeo. U Bosni i Hercegovini očekuje se nakon rata.

Može se reći da je u zemljama sudionicama Phare programa uočena većina problema. Pronađena su i moguća rješenja, iako se negdje još čeka na njihovu primjenu. Unatoč regionalnim razlikama, sve su zemlje uložile znatan napor kako bi prošle kroz teško razdoblje tranzicije. Usvojeni su pravni okviri, a još se uvijek radi na usavršavanju kadrova i proširenju. U porastu je interes za osiguravanjem stabilnih ekosustava i prikladnim iskorištavanjem šumskih resursa.

Ostalo je još prostora za raspravu, posebno između sektora šumarstva i sektora za zaštitu okoliša, o određivanju točne definicije održive šumarske uprave i načina na koji se do nje može doći. Vjerujemo da ovakve rasprave koriste šumama sektorima šumarstva, budući da potiču aktivnu potragu za rješenjima koja nisu uvijek jednostavna. Daljnje usavršavanje znanja, napredak u komunikaciji između zainteresiranih strana i povećana mogućnost razmjene stajališta, ovu će raspravu održati konstruktivnom i korisnom. Ne vjerujemo da će se postići jednoglasnost oko koncepta i analize, no to ne držimo neophodnim. Imali smo dva različita načina razmišljanja koji su branili svoje stavove, no oba u potrazi za istim uspjehom. Ovo istraživanje može dokazati kako je moguće ujediniti različite poglede kako bi se postigao dogovor o onomu što je potrebno. Dogovor na putu do cilja sada može uslijediti. Konačno, vidjeli smo kako zemlje sudionice razmjenjuju znanja i sposobnosti. O puno se toga još može govoriti, puno se još može otkrivati i provjeravati. Suradnja na svim razinama – u obrazovanju, istraživanju, razmjeni gledišta i iskustava, omogućit će ne samo daljnju integraciju Europe, nego i globalan napredak šumarstva.

Jela Bilandžija

Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva

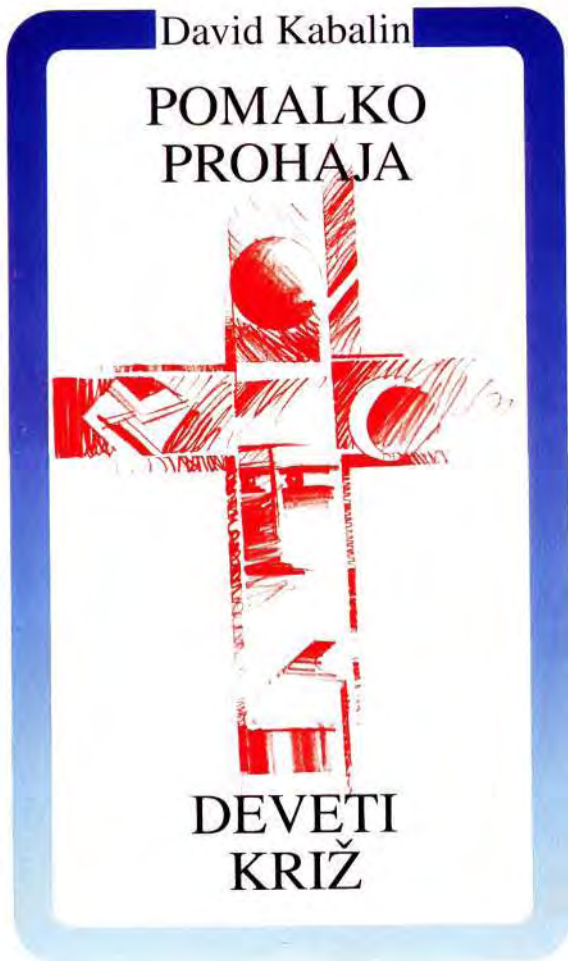
NOVA KNJIGA POEZIJE ŠUMARNIKA DAVIDA DAŠE KABALINA

David Kabalin, "Pomalko prohaja deveti križ" Izdavački centar Rijeka, Rijeka 2000.

U uvodnoj "besedici" svoje jedanaeste po redu knjige poezije i kraće proze "**Pomalko prohaja deveti križ**", David Daša Kabalin, dipl. ing. šum., u svojoj osamdesettrećoj godini života i predviđanja da mu je "u nebeskim knjigama još malo dana na raspolaganju", objašnjava kako je nastala ova zbirka i s kojom je svrhom napisana: "No, kako rekoh, ne poigravati se s vremenom. Pa uzeh metlu i sabrah na hrpu skoro sve neobjavljeno ili pretežito neobjavljeno... I evo nove zbirke. Neka su joj srićni puti. Neka ju čim brojnija srca puste "va svoje dvori. "Ako tako bude, stari će pisar rado, iz svoje drhtave desnice, odložiti olovku. Pa neka

mladi dragu čakavsku rič toplim srcem i čvrstom rukom prihvate".

Na susretu "Pul Matetićevega ognjišta", kojeg je 21. prosinca 2000. organizirala Ustanova Ivan Matetić Ronjgov iz Viškova-Ronjgi i Izdavački centar Rijeka, a na kojem je kao "duhovna hrana" predstavljena nova zbirka pjesama našeg uvaženog kolege, ni po čemu se nije moglo zaključiti da će "stari pisar", nazočan susretu, tako brzo "odložiti olovku", da mu je to posljednja pjesnička "beseda". Uz "kanat" Novljana i mladih pjesnikinja, bard novljanske čakavštine čitajući ulomke iz nove knjige i pričajući anegdote iz svog bogatog plodo-

nosnog života, djelovao je “ka mladić”. A da mu ni desnica još (tako) ne podrhtava rječito kazuje fini rukopis toplog zapisa, kojega je upisao u poklonjeni primjerak knjige piscu ovih redaka.

U prvom dijelu knjige, kojemu je nadjenio naslov “Ča na srdašcu raste”, Kabalin objavljuje pjesme na novljanskoj čakavštini, nastale tijekom razdoblja od 1976. do 1999. godine, a koje do sada nisu objelodanjene. To je ujedno pjesnički najsnažniji dio zbirke. U pjesmama poput “Materino božićnje pismo”, “Na dušni dan”, “Vela spovid Kabalinska” i dr., pjesnik-šumar “pjeva” o svojoj mladosti, o minulom vremenu, uzvisujući “staricu mat” koja, dok joj muž služi kruh sa sedam kora, “naušna škrbit, svoj križ nosit, trpit i božju podnosit”. Kanti su puni “staračka maštanja”, kako se zove jedna od pjesama napisana 1998.: “Ne baš ravan ko jablan, mrvicu grintav, pomalo svrt, ma još ne strt Osam desetak na rame sjela, sve više mira, sve manje djela”, no ipak “starački sretan”.

Drugi dio zbirke naslovljen je s “Svakodnevni poj”. Kabalin više nije pjesnik čakavštine, pišući jednako uspješno i dojmljivo na standardnom hrvatskom jeziku. Zadnja trećina knjige prozne su crtice u kojima se pjesnik prisjeća svog mučnog razdoblja vojevanja (“U do-

Slika 1. Šumarnik i pjesnik David Daša Kabalin (83) ispričao je mnogo anegdota iz svog života i pjesničkog stvaralaštva na predstavljanju u Ronjgima

(Foto: A. Frković)

maji Vile Velebite” i “Tifusari”), ali i novljanske “pisme, kola i sopila”.

O Kabalinovu pjesničkom stvaralaštvu na predstavljanju u Ronjgima govorili su Ljubomir Stefanović, urednik knjige i skladatelj i maestro Dušan Prašelj, koji je, uz Ivana Matetića Ronjgova i Borisa Papanđopula, uglazbio više Kabalinovih pjesama. Kabalin kao pjesnik javio se u čakavskoj književnosti i u krugu kojemu pripadaju autori poput Zorana Kompanjeta i Ljube Pavešića. O snazi njegovih pjesničkih riječi govori i podatak da su Kabalinove pjesme uvrštene u više antologija hrvatskog pjesništva, poput “Besede s kamina i mora”, Rijeka 1968., “Mare nostrum”, Zagreb 1971., “Čakavsko pjesništvo 20. vijeka”, Rijeka 1987.,

Slika 2. Skladatelj maestro Dušan Prašelj, pjesnik Zoran Kompanjet i drugi ugledni gosti na predstavljanju najnovije zbirke pjesama Davida Kabalina “Pomalo prohaja deveti križ” na susretu u Ronjgima kod Rijeke 21. prosinca 2000.

(Foto: A. Frković)

“Godine ljubavi”, Zagreb 1988. i dr. Za osamdesetu obljetnicu rođenja objavljen je poseban broj časopisa “Književna Rijeka” posvećen našem šumarniku-pjesniku.

* Frković, A.: “Književna Rijeka” posvećena pjesniku i šumarniku Davidu Daši Kabalinu. “Šumarski list” 1999., 1-2, s. 75-76

Poetski oblikujući bogatstvo svijeta i rodne mu grude, koji već stoljećima pribivaju na uzmorjima, vinodolskom pjesniku i šumarniku Davidu Daši Kabalinu poželimo još pregršt novih “čakavskih rič”, sve dok iz njegove “*pješčane ure iz gornjeg polja u donje zadnja zrnašca cure...*”. Ne budi “*ni tužan ni sjetan*” već “*starački sretan*”!

Alojzije Frković

PRIZNANJA ŠUMARSKIM STRUČNJACIMA

PRIZNANJE ČASOPISA PRIRODA

Alojziju Frkoviću, dipl. ing. šum. u povodu 90. obljetnice izlaženja časopisa

Prigodom 90. obljetnice redovitog izlaženja “Priode”, časopisa za popularizaciju prirodnih znanosti i ekologije Hrvatskog prirodoslovnog društva – Zagreb, odlukom Uredništva od 30. studenog 2000. Alojziju Frkoviću, dipl. ing. šum. dodijeljeno je priznanje za dugogodišnju uspješnu suradnju i izvanredan doprinos na promicanju i popularizaciji prirodnih znanosti.

Stare jele na Risnjaku, prvi je članak kojega je kolega Frković objavio u časopisu “Priroda” još daleke 1966. godine, ostajući mu vjeran suradnik sve do naših dana. Kao dokazani popularizator prirodnih znanosti, njegovi napisi iz oblasti šumarstva i lovstva odišu brigom za skrb i zaštitu našeg “zelenog zlata” i slobodno živućih životinja kao njegova uresa, pretežito se odnoseći na rodni mu Gorski kotar, kojeg najbolje poznaje i u kojem je proveo većinu svog radnog vijeka.

Za razliku od mnogih drugih listova i časopisa, suradnici “Priode” ne primaju nikakve honorare za svoje članke, tako da je njihov svaki napis dragovoljni doprinos radu za opće dobro. Dodijeljeno priznanje kolegi Frkoviću tim je značajnije, što je među 27 nagrađenih stalnih autora-suradnika jedini naš šumarski stručnjak i član Hrvatskog šumarskog društva kojemu je “Priroda” na ovaj način odala priznanje.

Priznanje mu je uručeno na svečanosti DAN PRIRODA 2000. u četvrtak 14. prosinca 2000. u Zagrebu.

Uz čestitke na zasluženom priznanju našem kolegi i stalnom suradniku i našeg “Šumarskog lista”, želimo još mnogo uspjeha u radu.

Hranislav Jakovac

